

Kuratorium Oświaty
w Szczecinie

**Konkurs Historyczny
dla gimnazjalistów województwa zachodniopomorskiego
w roku szkolnym 2017/2018**

Etap rejonowy

Drogi Uczniu!

Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- 1. Zakoduj swoje dane na karcie odpowiedzi** zgodnie z poleceniem komisji konkursowej.
- 2.** Arkusz liczy 18 stron i zawiera **45 zadań zamkniętych**.
- 3.** Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój test jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
- 4.** Za każde rozwiązane zadanie możesz otrzymać 1 punkt. Razem masz do zdobycia 45 punktów.
- 5.** W każdym zadaniu zamkniętym są 4 odpowiedzi, z których **tylko jedna jest poprawna**.
- 6.** Odpowiedzi udzielaj wyłącznie na załączonej **karcie odpowiedzi**.
- 7.** Jeżeli udzielając odpowiedzi pomylisz się, błędną odpowiedź otocz kółkiem i zaznacz poprawną odpowiedź.
- 8.** Jeśli zaznaczysz więcej niż jedną odpowiedź bez wskazania, która jest prawidłowa, to żadna odpowiedź nie będzie uznana.
- 9.** Na karcie odpowiedzi nie używaj ołówka, gumki ani korektora. Odpowiedzi zaznaczaj czarnym lub niebieskim długopisem bądź piórem.
- 10.** Po zakończeniu pracy sprawdź, czy udzieliłeś wszystkich odpowiedzi.
- 11.** Czas na rozwiązywanie zadań wynosi **90 minut**.

Powodzenia!

1. Wskaż, które wydarzenie przyjmowane jest za koniec prehistorii.

- A – Budowa piramid w Egipcie.
- B – Powstanie religii monoteistycznej wśród Żydów.
- C – Wynalezienie pisma.
- D – Wynalezienie koła.

2. Wskaż, która cywilizacja wniosła pierwsze miasta-państwa na terenie Bliskiego Wschodu w IV tys. przed Ch. W tym m.in.: Ur, Uruk, Lagasz, Larsę.

- A – cywilizacja babilońska.
- B – cywilizacja asyryjska.
- C – cywilizacja egipska.
- D – cywilizacja sumeryjska.

3. Dokonaj analizy poniższego fragmentu „Dziejów” Herodota i wskaż powiedzenie powstałe na jego podstawie.

Egipcjanie, w porównaniu ze wszystkimi innymi ludźmi, z najmniejszym trudem zbierają plony z ziemi: wszak nie potrzebują się biedzić, żeby plugiem rozrywać bruzdy albo kopać, albo wykonywać jakąś inną pracę z tych, którymi reszta ludzi trudzi się dla zasiewu. U nich rzeka sama z siebie przybywa, nawadnia rolę, a nawodniwszy je, znowu opada. Wtedy każdy obsiewa swą rolę i wpuszcza na nią świnie, a kiedy one wdepczą nasiona w ziemię, oczekuje żniw, po czym znowu przy pomocy świń wymłóca ziarno i zanosi je do spichlerza. Albowiem jasne jest, że ta część Egiptu jest dla Egipcjan ziemią świeżo pozyskaną i darem rzeki.

- A – Egipt darem Nilu.
- B – Nie rzucać pereł przed wieprze.
- C – Jest to pewne jak trzy coroczne wylewy Nilu.
- D – Nil zawsze niesie z północy żyzne osady i wodę.

4. Wskaż, jak o sobie mówili starożytni Żydzi.

- A – Palestyńczycy.
- B – dzieci Kanaan.
- C – Hebrajczycy.
- D – Judaici.

5. Wskaż, który z poniższych urzędów bądź urzędników **nie** występował w starożytnych Atenach:

- A – efor.
- B – strateg.
- C – archont.
- D – areopag.

6. Przeanalizuj poniższy szkic i wskaż prawidłową identyfikację tego starożytnego zabytku.

- A – zbudowana w stylu jońskim świątynia Ateny w Efezie.
- B – zbudowany w stylu doryckim ateński Partenon.
- C – zbudowana w stylu korynckim świątynia Ateny Partenos w Milecie.
- D – zbudowany w stylu doryckim rzymski Akropol.

7. Wskaż poprawny tytuł poniższej mapy.

- A – Trzecia wojna punicka.
- B – Pierwsza wojna punicka.
- C – Druga wojna punicka.
- D – Szlak ucieczki Rzymian przed najazdami barbarzyńskich Ilirów.

8. Ustrój republiki rzymskiej był dość skomplikowany. Poniżej zaprezentowano zdania, które go opisują. Wskaż zdanie fałszywe.

- A – dyktator był wybierany na czas wojen domowych.
- B – cenzorzy zajmowali się kontrolą publikacji.
- C – kwestorzy zajmowali się finansami państwa.
- D – prokonsul to tytuł, który otrzymywał były konsul, wraz z objęciem zarządu nad prowincją podległą Rzymowi.

9. Dokonaj analizy poniższego tekstu źródłowego i wskaż, jakie wydarzenie doprowadziło do opisanych w nim prześladowań chrześcijan.

Schwytano naprzód tych, którzy tę wiarę publicznie wyznawali, potem na podstawie ich zeznań ogromne mnóstwo innych, i udowodniono im nie tyle zbrodnię podpalenia, ile nienawiść ku rodzajowi ludzkiemu. Okryci skórami dzikich zwierząt ginęli rozszarpywani przez psy albo przybici do krzyży, albo, przeznaczeni na pastwę płomieni, gdy zabrakło dnia, palili się, służąc za nocne pochodnie. Na to widowisko ofiarował Neron swój park i wydał igrzysko w cyrku, gdzie w przebraniu woźnicy między tłum się mieszał.

- A – zamach na Nerona.
- B – publiczne odprawienie mszy na Forum Romanum w Rzymie.
- C – pożar Rzymu.
- D – igrzyska połączone z wielką iluminacją miasta Rzym.

10. Wskaż, który z poniżej wymienionych twórców, nie działał w starożytnym Rzymie.

- A – Owidiusz.
- B – Horacy.
- C – Wergiliusz.
- D – Homer.

11. Potomkowie Mahometa stworzyli ummę, czyli społeczność – wspólnotę, której elementem wiążącym stał się islam. Wskaż, która z poniższych zasad nie jest jego częścią.

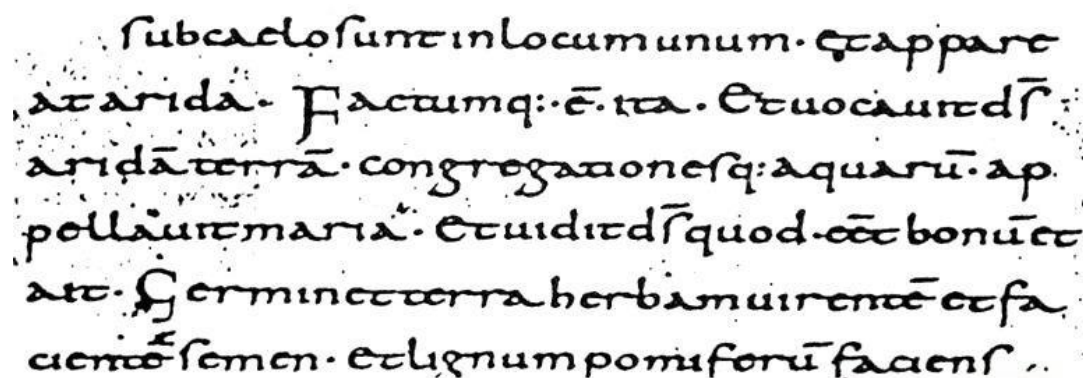
A – raz w życiu odbyć pielgrzymkę do Mekki.

B – post w miesiącu ramadan, w którym należy powstrzymywać się od jedzenia i picia od zachodu do wschodu słońca.

C – codzienna pięciokrotna modlitwa w kierunku Mekki.

D – jałmużna dla biednych.

12. Przeanalizuj poniższą ilustrację i wskaż, jaki rodzaj pisma, powstałego pod koniec VIII w., na niej przedstawiono.

Sub caelo sunt in locum unum. Et appare
at arida. Factumque ē. ita. Et uocauit dñs
aridā terrā. congregationesque aquarū. ap
pollauit maria. Et uidit dñs quod. ēēt bonū et
ait. Germineat terra herbam uirentē et fa
ciens semen. et lignum pomiforū faciens.

A – pismo arabskie.

B – pismo słowiańskie, tzw. glagolicę.

C – minuskułę karolińską.

D – antykwę akwizgrańską.

13. Wskaż, które z poniżej wymienionych plemion nie jest zaliczane do grupy zachodniosłowiańskiej.

A – Awarowie.

B – Połabianie.

C – Serbowie Łużyccy.

D – Słowacy.

14. Wskaż poprawną definicję feudalizmu.

A - ustrój społeczno-gospodarczo-polityczny rozpowszechniony w średniowiecznej Europie, w ramach, którego pełna własność ziemi była w rękach władcy.

B - ustrój społeczno-gospodarczo-polityczny rozpowszechniony w średniowiecznej Europie, w ramach, którego wszyscy wasale podlegali władzy seniora (za wyjątkiem Anglii).

C - ustrój społeczno-gospodarczo-polityczny rozpowszechniony w średniowiecznej Europie, w ramach, którego wykształciły się stany: rycerski, duchowny, chłopski i później mieszczański.

D – ustrój społeczno-gospodarczo-polityczny rozpowszechniony w średniowiecznej Europie, w ramach, którego podstawą była przysięga lenna składana przez seniora wasalowi.

15. Wskaż wydarzenie najstarsze.

A – wybór biskupa Hildebranda na papieża Grzegorza VII.

B – wizyta cesarza Henryka IV na zamku w Kanossie.

C – wydanie konkordatu w Wormacji.

D – wydanie dokumentu Dictatus papae.

16. Przeanalizuj poniższy fragment tekstu i wskaż datę tych wydarzeń.

Księżę polski Bolesław, dowiedziawszy się o śmierci dostojnego cesarza Henryka, uniesiony ambicją, tak głęboko zatruty został jadem pychy, że zuchwale rościł sobie prawo, aby go nawet namaszczone i koronowano. Tę jego zarozumiałą zuchwałość wnet dosięgła kara boża. Wkrótce bowiem musiał poddać się smutnemu wyrokowi śmierci. Po nim starszy jego syn Mieszko, nadęty podobną pychą, na wszystkie strony rozlewa jad beczelności.

A – 1025 r.

B – 966 r.

C – 1000 r.

D – 1032 r.

17. Wskaż poprawny tytuł poniższej mapy.

A – Polska w okresie kryzysu za rządów Mieszka II.

B – Ziemie Polski utracone przez Mieszka I.

C – Polska za panowania Kazimierza Odnowiciela.

D – Polska za panowania Władysława Hermana.

18. W wyniku zmian, jakie miały miejsce w Europie między XI a XIII w. znacząco zwiększyła się produkcja żywności. Wskaż, który z poniżej wymienionych faktów **nie** był tego skutkiem.

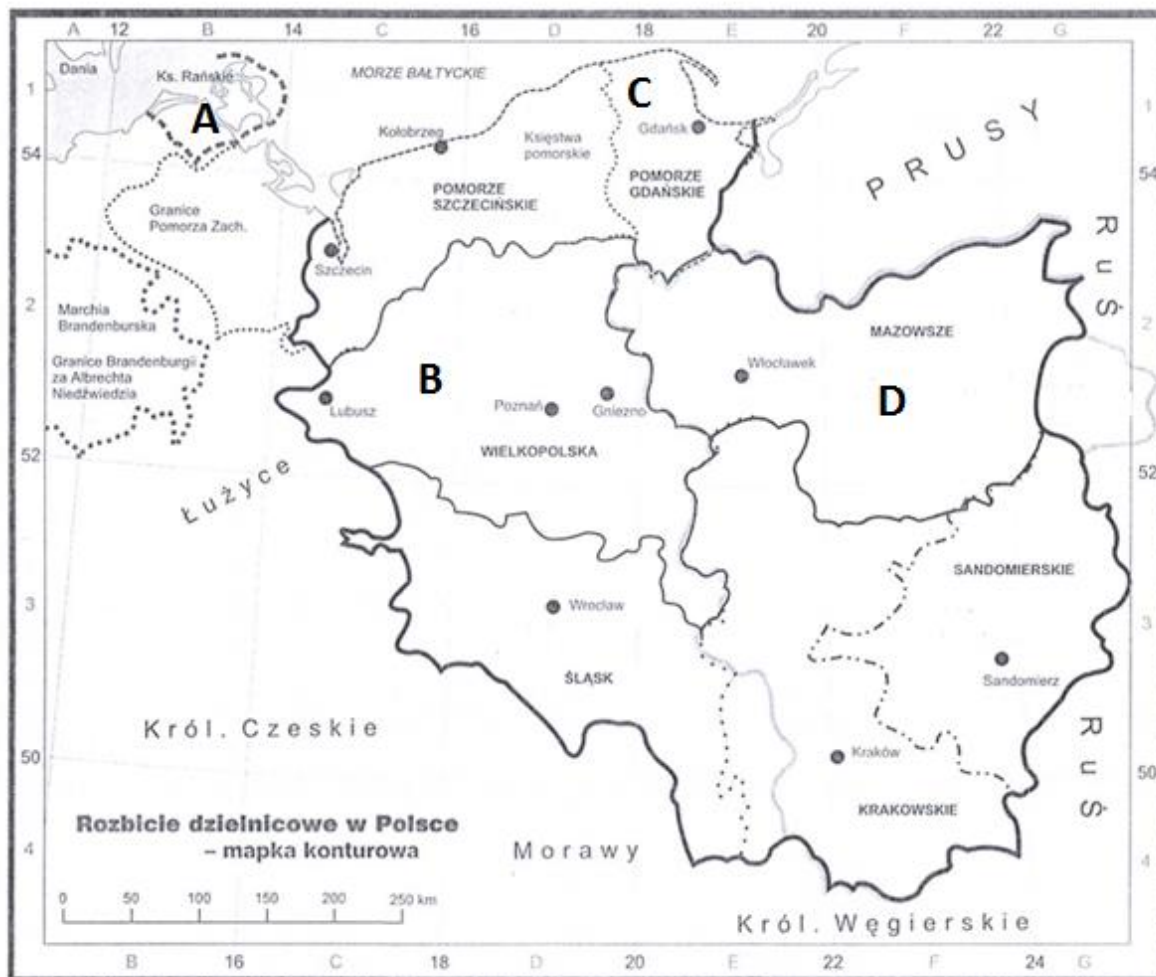
A – zintensyfikowano wymianę handlową w Europie.

B – znacząco zwiększyła się liczba ludności w Europie z 25-30 mln do 50-55 mln.

C – wykorzystano do produkcji rolnej trójpółkę.

D – zwiększyła się liczba pieniądza w obrocie handlowym.

19. Wskaż, którą literą, na poniższej mapie pokazującej Polskę po śmierci Bolesława Krzywoustego, zaznaczono ziemię będącą częścią dzielnicy senioralnej lub każdorazowo wchodzącą w skład ziem zależnych od seniora.

20. Wskaż dzielnicę, w której najwcześniej dostrzegamy efekty mającej miejsce w XIII-XIV w. intensywnej kolonizacji ziem polskich.

A – Śląsk.

B – Małopolska.

C – Ziemia Sandomierska.

D – Ziemia chełmińska.

21. Przeanalizuj poniższą ilustrację i wskaż prawidłową, oficjalną nazwę zakonu, którego przedstawiciele zostali na niej pokazani. Zakon ten miał za dewizę hasło: Pomagać i leczyć.

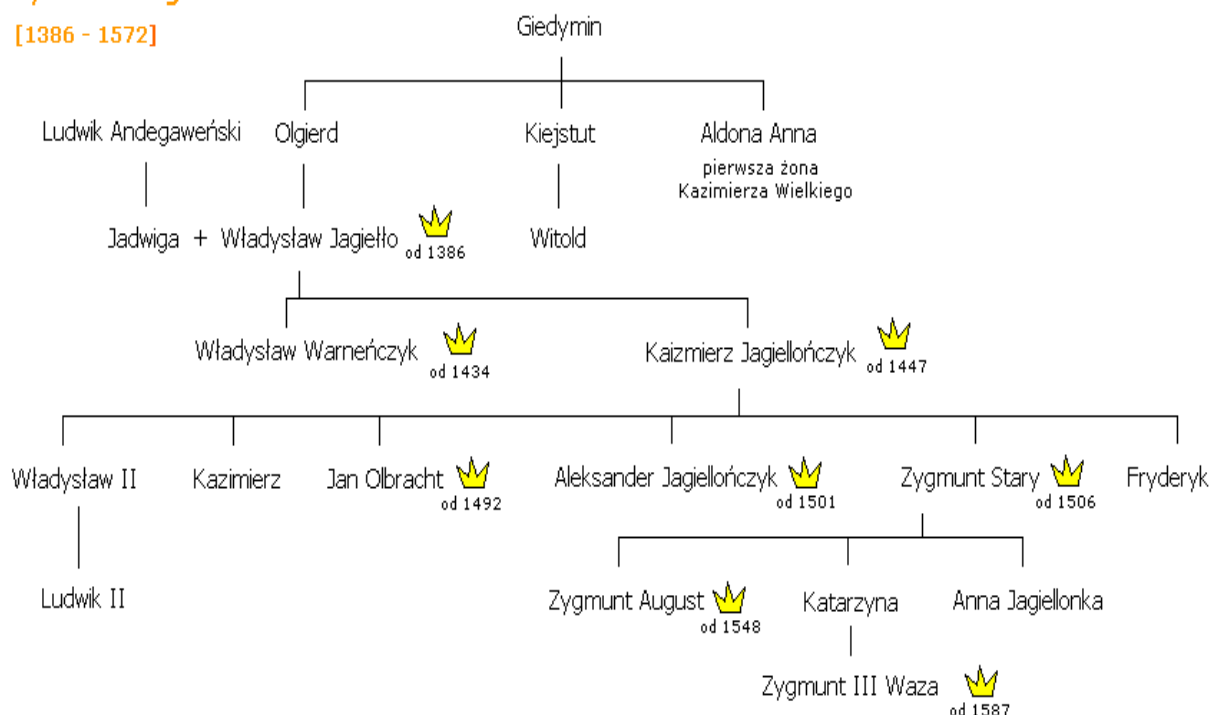

- A – Rycerski Zakon Szpitalników Świętego Jana, z Jerozolimy.
 - B – Zakon Szpitala Najświętszej Marii Panny Domu Niemieckiego w Jerozolimie.
 - C – Zakon Najświętszej Maryi Panny z Hiszpanii.
 - D - Rycerski i Szpitalniczy Zakon świętego Łazarza z Jerozolimy.
22. Wskaż wydarzenie najstarsze.
- A – Koronacja Władysława Łokietka na króla Polski.
 - B – Koronacja Przemysła II na króla Polski.
 - C – Koronacja Wacława II na króla Polski.
 - D – Zajęcie Gdańska przez Krzyżaków.
23. Jesień średniowiecza to czas pełen niepokojów i dramatycznych wydarzeń. Jednym z nich była tzw. czarna śmierć. Wskaż poprawną definicję tego pojęcia.
- A – najazdy ubrano na czarno rycerzy chrześcijańskich na posiadłości muzułmanów.
 - B – kara śmierci poprzez na spalenia na stosie –karano nią głównie schizmatyków.
 - C – epidemia dżumy, ówczesna pandemia, która pochłonęła tysiące Europejczyków.
 - D – typowy motyw literatury z kręgu turpizmu europejskiego.

24. Przeanalizuj drzewo dynastyczne rodu Jagiellonów i na tej podstawie wskaż, z jaki rodem panującym w Europie **nie byli** oni związani.

Dynastia Jagiellonów

[1386 - 1572]

A – Andegawenowie.

B – Piastowie.

C – Wazowie.

D – Luksemburczycy.

25. Przeanalizuj poniższe słowa spisane przez Jana Długosza i wskaż wydarzenie, którego dotyczą.

I mnie, który piszę te Roczniki, ogarnęła niemala radość z powodu zakończenia wojny pruskiej, zwrotu dawno zabranych ziem oraz przyłączenia Prus do Królestwa, jako że nader boleśnie znośiłem to, że Królestwo Polskie było rozdzierane z dnia na dzień przez różne narody i ludy

A – I pokój toruński.

B – II pokój toruński.

C – hołd pruski.

D – bitwa pod Grunwaldem.

26. Poniższe wydarzenia przyjmowane są, jako symboliczny początek epoki nowożytnej. Wskaż, które z nich zostało błędnie przyporządkowane do daty.

- A – 1492 – odkrycie Ameryki przez Kolumba.
- B – 1453 – zdobycie Konstantynopola przez Turków.
- C – 1517 – wystąpienie Marcina Lutra.
- D – ok. 1500 – wynalezienie druku przez Gutenberga.

27. Wskaż **błędne** przyporządkowanie odkrywcy i ziem, które odkrył (do których dotarł).

- A - Bartolomeu Dias – Przylądek Dobrej Nadziei.
- B - Vasco da Gama – Brazylia.
- C – Krzysztof Kolumb – ujście rzeki Orinoko.
- D – Ferdynand Magellan – Pacyfik.

28. Przeanalizuj poniższy tekst źródłowy dotyczący Wielkiej Brytanii i wskaż, przyczynę opisywanych wydarzeń.

Gdziekolwiek owce dają delikatniejszą, a więc i droższą wełnę, tam zaraz spieszą wielmoże i szlachta; wszyscy oni nie są zadowoleni z dochodów, jakie przyniosły posiadłości ziemskie, nie pozostawiają więc ani kawałka ziemi pod uprawę zbóż, lecz wszystko zamieniają na pastwiska. Aby więc jeden nienasycony marnotrawca, zakąła ojczyzny, mógł ogrodzić sobie płotem kilka tysięcy morgów, wypędza się dzierżawców, innych przez dokuczanie zmusza się do sprzedawania gospodarstw.

- A – dualizm gospodarczy Europy.
- B – ekspansja Rosji na Wschód.
- C – napływ niewolników do Europy.
- D – rozwój systemu feudalnego w Europie.

29. Wskaż, w którym wyznaniu fundamentalne miejsce zajęła nauka o predestynacji, zakładająca wyłączną rolę Boga w zbawieniu lub potępieniu człowieka.

A – katolicyzm.

B – kalwinizm.

C – luteranizm.

D – anglikanizm.

30. Wskaż, co w systemie państwowym Polski i Litwy, mimo zawarcia w 1569 r. unii realnej pozostało rozdzielone.

A – sejm.

B – monarcha.

C – wojsko.

D – moneta.

31. W Rzeczypospolitej istniały różne rodzaje sejmu walnego. Wskaż **niepoprawne** zestawienie łączące nazwę z opisem.

A – sejm koronacyjny – poprzedzał koronację władcy, który zaprzysięgał na nim pacta konwenta i artykuły henrykowskie.

B – sejm elekcyjny – na którym odbywał się wybór władcy.

C – sejm ordynaryjny – na którym stany sejmujące składały deklarację wypowiedzenia posłuszeństwa władcy.

D – sejm konwokacyjny – zwoływany przez prymasa (interreksa) w okresie bezkrólewia.

32. Przyjrzyj się poniższej karykaturze odnoszącej się do przedstawiciela społeczeństwa Rzeczypospolitej i wskaż, kogo ona przedstawia.

A – husarza.

B – Żyda.

C – mieszczanina – karczmarza.

D – szlachcica – Sarmatę.

33. Wskaż wydarzenie najpóźniejsze chronologicznie.

A – ugoda w Hadziaczu.

B – bitwa pod Beresteczkiem.

C – ugoda w Perejasławiu.

D – klęska pod Piławcami.

34. W XVII i XVIII w. nastąpił intensywny rozwój nauk matematyczno-fizycznych i biologiczno-chemicznych. Wskaż poprawnie przyporządkowaną parę: naukowca i jego odkrycie.

A – Karol Linneusz – powszechny system pierwiastków.

B – Izaak Newton – podstawy (prawa) dynamiki.

C – Galileusz – badania nad elektrycznością piorunów.

D – Benjamin Franklin – metoda geometrii wykreślnej.

35. Wskaż poprawną parę, państwo i władcę, który wprowadzał w nim zasady absolutyzmu oświeconego.

A – Prusy – Fryderyk II.

B – Austria – Franciszek Józef I.

C – Francja – Ludwik XIV.

D – Rosja – Piotr I.

36. Wskaż miasto w Ameryce, które w okresie kolonizacji należało pierwotnie do Holandii.

A – Quebec.

B – Boston.

C – Filadelfia.

D – Nowy York (Nowy Amsterdam).

37. Wskaż, który z poniżej wymienionych postulatów **nie** stanowił programu konfederacji barskiej.

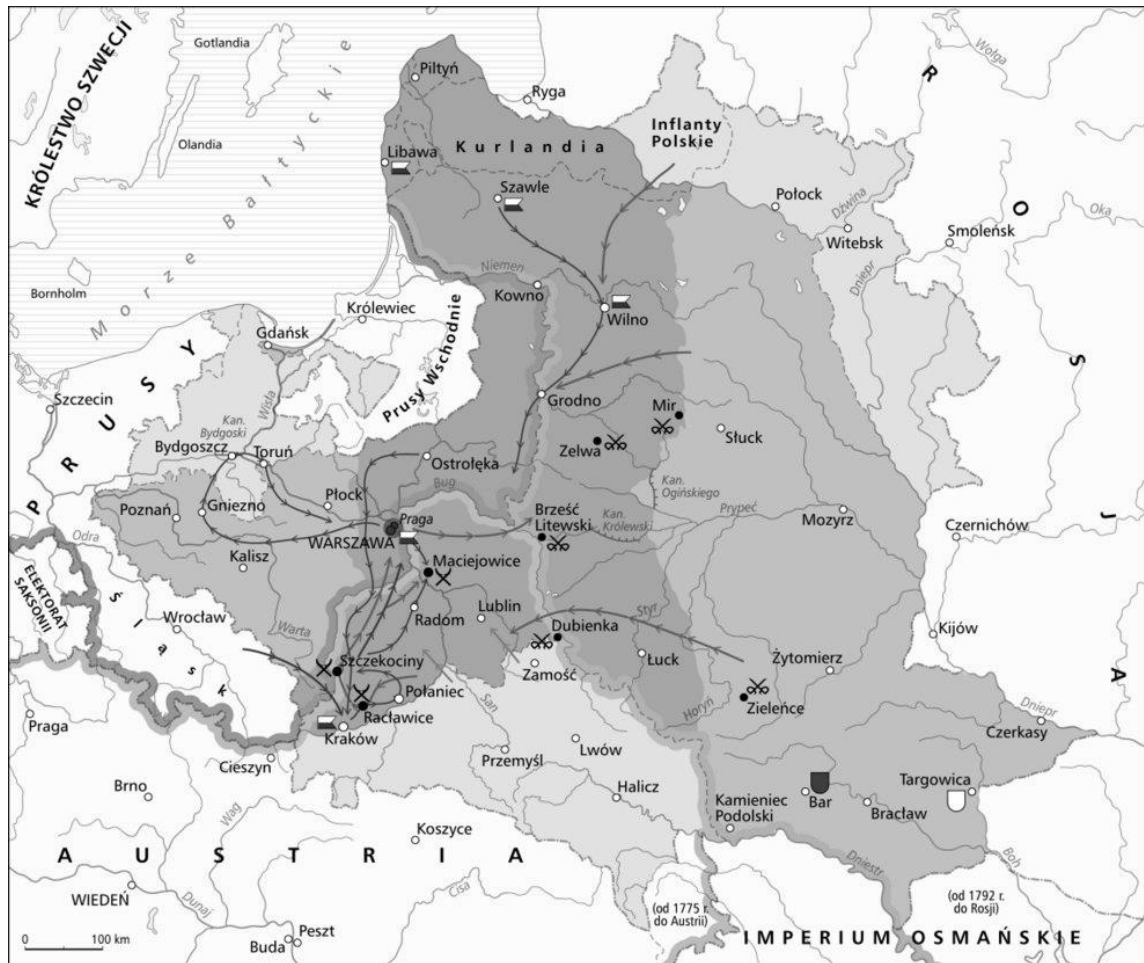
A – poparcie dla reform „familii” i Stanisława Augusta Poniatowskiego, w celu ratowania Rzeczypospolitej.

B – obrona praw kardynalnych gwarantowanych przez Katarzynę II.

C – sprzeciw wobec równouprawnienia innowierców.

D – sprzeciw wobec ingerencji Rosji w sprawy Polski.

38. Wskaż poprawny tytuł poniższej mapy.

A – Rzeczpospolita w okresie rozbiorów 1772-1914.

B – Rzeczpospolita w dobie Insurekcji Kościuszkowskiej.

C – Rzeczpospolita w okresie Powstania Listopadowego.

D – Rozwój gospodarczy Rzeczypospolitej doby stanisławowskiej.

39. Wskaż, który z poniżej wymienionych polityków francuskich **nie** był słynnym rewolucjonistą końca XVIII w.

A – Jerzy Jakub Danton.

B – Maksymilian Robespierre.

C – Jan Paweł Marat.

D – Armand Richelieu.

40. Na kongresie wiedeńskim, jedną z przyjętych zasad była zasada równowagi sił zakładająca, że na kontynencie europejskim żadne z państw nie zyska wyraźnej przewagi nad innymi. Wskaż, państwo, którego przedstawiciele byli autorami tej zasady.

A – Prusy.

B – Francja.

C – Wielka Brytania.

D – Rosja.

41. Od końca XVIII w. w Europie pojawiło się wiele nowych ideologii. Przeanalizuj poniższy tekst źródłowy i wskaż, w której ideologii mieściły się poglądy jego autora.

Rewolucja, jak Szatan, przybiera postać anioła światła i sprawiedliwości; prawi wiele o oświeceniu i prawie, aczkolwiek nienawidzi wszelkiej gruntownej wiedzy, dobre – złem, złe – dobrem nazywa. Jej zwolennicy są opętani przez jakąś straszną nienawiść do Boga, którego potęgą jest najbardziej dobroczynna, którego zaś prawo jest najłagodniejsze; [...] Słowem, duch czasu, dziecię Szatana, przedstawia nam w zwycięskim swym pochodzie i jako pomnik swej mądrości świat ruin i gruzów; tworzenie zaś i utrzymywanie nigdy nie będzie jego udziałem. Nic nie jest trwałe, wszystko się nie udaje i wciąż musi być na nowo rozpoczynane: konstytucje, prawa itd. Wszystko to ulega ciągłej zmianie i każda późniejsza próba daje zazwyczaj jeszcze gorsze wyniki od poczynąń wcześniejszych.

A – konserwatyzm.

B – liberalizm.

C – socjalizm.

D – radykalny ultramontanizm.

42. Wskaż **nieoprawnie** utworzoną parę łączącą działacza z organizacją, która funkcjonowała w czasach istnienia Królestwa Polskiego (Królestwa Kongresowego).

A – Piotr Wysocki – przysiężenie podchorążych.

B – Walerian Łukasiński – Wolnomularstwo Narodowe.

C – Ks. Drucki-Lubecki – kaliszanie.

D – Walerian Łukasiński – Towarzystwo Patriotyczne.

43. Przeanalizuj poniższą karykaturę z XIX w. i wskaż, jakie wydarzenie ona ilustruje.

A – tworzenie koalicji państw centralnych przed I wojną światową przez cesarza niemieckiego Wilhelma II.

B – zjednoczenie Niemiec przez Prusy w 1871 r.

C – klęskę armii pruskiej pod Sadową w 1870 r.

D – politykę antypolską władz pruskich.

44. Wskaż, który kanał wodny, zbudowany w XIX w., znacząco skrócił drogę statków z Europy na Daleki Wschód.

A – Kanał Sueski.

B – Kanał Panamski.

C – Kanał Kiloński.

D – Kanał Wołga - Don.

45. Przeanalizuj poniższy tekst źródłowy powstały w końcu XIX w. i wskaż kim był jego autor.

Domagamy się prawa wyborczego dla kobiet, jako pierwszego kroku w stronę uznania tego niezwykle istotnego pierwiastka w rządzeniu państwem, który może zapewnić narodowi zdrowie, siłę i dobrobyt. Wszystkie działania na rzecz wyniesienia kobiet na należną im pozycję pomogą wprowadzić rasę ludzką w nową epokę pokoju i doskonałości.

A – komunistą.

B – anarchistą.

C – rasistą.

D – sufrażystką.